

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ

2014 - 2019

Επιτροπή Πολιτισμού και Παιδείας

2014/2151(INI)

5.3.2015

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ

της Επιτροπής Πολιτισμού και Παιδείας

προς την Επιτροπή Νομικών Θεμάτων

σχετικά με την επιδίωξη ανανεωμένης συναίνεσης όσον αφορά την επιβολή των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας στην εσωτερική αγορά: σχέδιο δράσης της ΕΕ
(2014/2151(INI))

Συντάκτρια γνωμοδότησης: Silvia Costa

PA_NonLeg

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Η Επιτροπή Πολιτισμού και Παιδείας καλεί την Επιτροπή Νομικών Θεμάτων, που είναι αρμόδια επί της ουσίας, να συμπεριλάβει στην πρόταση ψηφίσματός της τις ακόλουθες προτάσεις:

1. εκφράζει ικανοποίηση για το σχέδιο δράσης της ΕΕ σχετικά με την επιβολή των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας (ΔΔΙ) και, κυρίως, επισημαίνει τη σημασία και υποστηρίζει την εφαρμογή δέουσας επιμέλειας σε ολόκληρη την αλυσίδα εφοδιασμού, την προσέγγιση της «παρακολούθησης της διαδρομής του χρήματος» (follow the money), τη βελτίωση των αστικών διαδικασιών επιβολής για τις ΜΜΕ όσον αφορά τη ΔΙ, τις στοχοθετημένες εκστρατείες επικοινωνίας και την εστίαση στις παραβιάσεις των ΔΔΙ σε εμπορική κλίμακα·
2. ζητεί την ταχεία εφαρμογή του σχεδίου δράσης προκειμένου να επιτευχθεί σύντομα, όπου απαιτείται, προσαρμογή των απαραίτητων μέτρων για την επιβολή των ΔΔΙ, ιδίως στον πολιτιστικό και τον δημιουργικό τομέα·
3. τονίζει ότι βασικός στόχος του σχεδίου δράσης πρέπει να είναι η εξασφάλιση της αποτελεσματικής και βάσει στοιχείων επιβολής των ΔΔΙ που διαδραματίζει καίριο ρόλο για την τόνωση της καινοτομίας, της δημιουργικότητας, της ανταγωνιστικότητας, της ανάπτυξης και της πολιτισμικής πολυμορφίας· επισημαίνει ότι τα μέτρα που λαμβάνονται για την επιβολή των ΔΔΙ θα πρέπει να βασίζονται σε ακριβή, αξιόπιστα δεδομένα·
4. επισημαίνει ότι, αν και η συλλογή και η ανάλυση του αριθμού και του τύπου των υφιστάμενων ΔΔΙ είναι σχετικά εύκολη, διαπιστώνεται μεγαλύτερη δυσκολία ως προς τη διεξαγωγή μελετών σχετικά με το πεδίο εφαρμογής και την κλίμακα των παραβιάσεων των ΔΔΙ και τη σχέση τους με την εγκληματικότητα· τονίζει, ως προς αυτό, τον σημαντικό ρόλο που διαδραματίζει το Ευρωπαϊκό Παρατηρητήριο παραβίασης των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας κατά την παροχή δεδομένων, εργαλείων και βάσεων δεδομένων για την υποστήριξη της καταπολέμησης των παραβιάσεων των ΔΔΙ·
5. επισημαίνει ότι, σύμφωνα με την Επιτροπή, οι τομείς του πολιτισμού και της δημιουργίας, που συχνά αποτελούν τομείς έντασης ΔΔΙ, αντιπροσωπεύουν ήδη ποσοστό έως και 4,5% του ΑΕΠ και έως και 8,5 εκατομμύρια θέσεις εργασίας στην ΕΕ και δεν είναι μόνο απαραίτητοι για την πολιτισμική πολυμορφία, αλλά, επίσης, συμβάλλουν σημαντικά στην κοινωνική και την οικονομική ανάπτυξη·
6. τονίζει ότι σε μια εποχή οικονομικής κρίσης, όπου η χρηματοδότηση του τομέα του πολιτισμού πλήττεται από σοβαρές περικοπές, οι αμοιβές που απορρέουν από ΔΔΙ καθίστανται συχνά κύρια πηγή εσόδων για τους καλλιτέχνες και τους δημιουργούς· επισημαίνει, συνεπώς, ότι η επίτευξη και η διασφάλιση δίκαιης αμοιβής για τους καλλιτέχνες, τους δημιουργούς και τους δικαιούχους θα πρέπει να αποτελεί έναν από τους βασικούς στόχους του σχεδίου δράσης·
7. τονίζει τη σημασία της εξασφάλισης της εφαρμογής δέουσας επιμέλειας σε ολόκληρη την αλυσίδα εφοδιασμού, συμπεριλαμβανομένης της ψηφιακής αλυσίδας εφοδιασμού και όλων των βασικών παραγόντων και φορέων που συμμετέχουν σε αυτή, όπως οι

δημιουργοί, οι καλλιτέχνες και οι δικαιούχοι, οι παραγωγοί, οι μεσάζοντες, οι πάροχοι υπηρεσιών διαδικτύου, διαδικτυακές πλατφόρμες πωλήσεων, οι τελικοί χρήστες και οι δημόσιες αρχές·

8. τονίζει τη σημασία της βελτίωσης των αστικών διαδικασιών επιβολής για τις ΜΜΕ και μεμονωμένους δημιουργούς όσον αφορά τη ΔΙ, δεδομένου ότι καθώς διαδραματίζουν βασικό ρόλο στους τομείς του πολιτισμού και της δημιουργικότητας και συχνά δεν έχουν τη δυνατότητα να διεκδικήσουν τα δικαιώματά τους, δεδομένης της πολυπλοκότητας, του κόστους και της διάρκειας αυτών των διαδικασιών·
9. υποστηρίζει τη δρομολόγηση στοχοθετημένων εκστρατειών επικοινωνίας με στόχο την ευαισθητοποίηση σχετικά με τους οικονομικούς κινδύνους και τους πιθανούς κινδύνους για την υγεία και την ασφάλεια που σχετίζονται με παραβιάσεις των ΔΔΙ σε εμπορική κλίμακα, ιδίως των νεότερων γενεών που μεγαλώνουν στην ψηφιακή εποχή·
10. επισημαίνει ότι, όσον αφορά την πρόληψη των παραβιάσεων των ΔΔΙ σε εμπορική κλίμακα, καθίσταται επίσης σημαντική η διεύρυνση της νόμιμης προσφοράς διαφοροποιημένου πολιτιστικού και δημιουργικού περιεχομένου στο διαδίκτυο και η ενίσχυση της δυνατότητας πρόσβασης σε αυτό· προς το σκοπό αυτό, καλεί την Επιτροπή να λάβει μέτρα για τη στήριξη αυτών των προσπαθειών και την προώθηση των επενδύσεων σε νέα ανταγωνιστικά επιχειρηματικά πρότυπα που διευρύνουν τη νόμιμη προσφορά δημιουργικού και πολιτιστικού περιεχομένου και αποκαθιστούν την εμπιστοσύνη των καταναλωτών στο διαδίκτυο·
11. επισημαίνει ότι θα πρέπει να ενθαρρυνθεί επίσης η συνεργασία, ιδιαίτερα στους τομείς του πολιτισμού και της δημιουργίας και υπό μορφή προαιρετικής αυτορρύθμισης, μεταξύ δικαιούχων, συγγραφέων, φορέων εκμετάλλευσης πλατφόρμας, μεσολαβητών και τελικών καταναλωτών, με στόχο τον έγκαιρο εντοπισμό ενδεχόμενων παραβιάσεων των ΔΔΙ·

τονίζει ότι η Επιτροπή πρέπει να επανεξετάσει χωρίς καθυστέρηση την αποτελεσματικότητα της εν λόγω προαιρετικής αυτορρύθμισης και, όπου είναι απαραίτητο, τονίζει την αναγκαιότητα λήψης περαιτέρω νομοθετικών μέτρων·

12. τονίζει ότι, στον πολιτιστικό και δημιουργικό τομέα, είναι απαραίτητη η συμμετοχή φορέων παροχής υπηρεσιών πληρωμών στον διάλογο, προκειμένου να μειωθούν τα κέρδη που προκύπτουν από τις παραβιάσεις των ΔΔΙ στο διαδικτυακό περιβάλλον·
13. επισημαίνει ότι το σύστημα κοινοποίησης και απόσυρσης, ένα URL κάθε φορά, του περιεχομένου που παραβιάζει ΔΔΙ παρουσιάζει πρακτικούς περιορισμούς διότι το εν λόγω περιεχόμενο μπορεί ταχύτατα να καθίσταται εκ νέου διαθέσιμο· καλεί ως εκ τούτου τους φορείς που δραστηριοποιούνται στον τομέα να εξετάσουν τρόπους μέσω των οποίων το σύστημα κοινοποίησης και απόσυρσης μπορεί να καταστεί αποτελεσματικότερο μακροπρόθεσμα·
14. επισημαίνει ότι, στα κράτη μέλη όπου επιτρέπεται βάσει της νομοθεσίας, η φραγή ιστοτόπων για παραβίαση των ΔΔΙ κατόπιν δικαστικής απόφασης έχει πρακτικούς περιορισμούς μακροπρόθεσμα·

15. σημειώνει ότι οι παραβιάσεις των ΔΔΙ από το κοινό είναι ενίοτε αποτέλεσμα της δυσκολίας ή της αδυναμίας εύρεσης του επιθυμητού περιεχομένου σε νόμιμη προσφορά· απευθύνει συνεπώς έκκληση να αναπτυχθεί ευρεία και φιλική προς τους χρήστες νόμιμη προσφορά περιεχομένου, η οποία να προβληθεί στο κοινό·
16. τονίζει την ανάγκη υιοθέτησης μιας περισσότερο ολιστικής προσέγγισης που θα εστιάζει στον τρόπο ανταπόκρισης στη ζήτηση των καταναλωτών μέσω αύξησης της διαθεσιμότητας και της κατανάλωσης νόμιμης, καινοτόμου και προσιτής προσφοράς βάσει επιχειρηματικών προτύπων προσαρμοσμένων στο διαδίκτυο που επιτρέπουν την άρση των εμποδίων για τη δημιουργία μιας πραγματικά ευρωπαϊκής ψηφιακής ενιαίας αγοράς, αλλά και τη διατήρηση της ισορροπίας μεταξύ των δικαιωμάτων των καταναλωτών και της προστασίας των φορέων καινοτομίας και των δημιουργών·
17. τονίζει ότι προς το συμφέρον της καινοτομίας, της δημιουργικότητας και της ανταγωνιστικότητας, είναι σημαντικό να επιτευχθεί ουσιαστική επιβολή των ΔΔΙ μέσω ενός πλήρως διαφανούς, ολιστικού, ισορροπημένου και ευέλικτου συστήματος, το οποίο θα μπορεί να αντιδρά ταχέως στις εξελισσόμενες προκλήσεις που αντιμετωπίζει η οικονομία της γνώσης στην ΕΕ στο πλαίσιο της ψηφιακής εποχής·
18. λαμβάνει υπόψη την ανάγκη για ένα σταθερό και εναρμονισμένο πλαίσιο με στόχο την επιβολή των ΔΔΙ και υπενθυμίζει ότι το ισχύον νομικό πλαίσιο δεν αποτελεί εμπόδιο για την ανάπτυξη συστημάτων χορήγησης πολυεδαφικών αδειών· για τον σκοπό αυτό, ενθαρρύνει την Επιτροπή να λάβει υπόψη το ευρωπαϊκό ενιαίο καθεστώς προστασίας των ευρεσιτεχνιών και την τρέχουσα αναθεώρηση του κανονισμού για τα εμπορικά σήματα καθώς και τον σημαντικό κατακερματισμό των αγορών του πολιτισμού και της δημιουργικότητας που βασίζεται σε πολιτιστικούς και γλωσσικούς λόγους·
19. επισημαίνει ότι όλοι οι φορείς που εμπλέκονται στην αλυσίδα διανομής θα πρέπει να συνεργάζονται με σκοπό την ανάπτυξη ενημερωτικών εκστρατειών που θα επιτρέψουν στους καταναλωτές να έχουν πρόσβαση στις πληροφορίες σχετικά με τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους κατά την ευχερή πρόσβαση και χρήση δημιουργικού περιεχομένου·
20. επαναλαμβάνει την ανάγκη καθιέρωσης ενός σύγχρονου, ευνοϊκού προς τον ανταγωνισμό και φιλικού προς τον καταναλωτή πλαισίου για τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας, το οποίο θα υποστηρίζει επίσης τη δημιουργικότητα και την καινοτομία, εγγυώμενο ένα ασφαλές, επαρκές και προστατευμένο περιβάλλον για τους εφευρέτες και τους δημιουργούς·
21. είναι της άποψης ότι η εφαρμογή αποτελεσματικών μέτρων έναντι όλων των παραβιάσεων των ΔΔΙ, η οποία θα λαμβάνει υπόψη τον σημερινό ψηφιακό κόσμο και τα διάφορα μέσα διανομής, καθώς και τα δικαιώματα των κατόχων, και θα εξασφαλίζει παράλληλα την ισορροπία μεταξύ όλων των συμφερόντων που διακυβεύονται και των δικαιωμάτων των καταναλωτών, παρέχοντάς τους εύκολη πρόσβαση στην ευρύτερη δυνατή επιλογή νόμιμου περιεχομένου, δεν μπορεί παρά να αποβεί επωφελής συμβάλλοντας στην οικονομική ανάπτυξη και μεγέθυνση, την απασχόληση και την παραγωγή πλούτου·
22. τονίζει ειδικότερα, ότι, προκειμένου να επιτευχθεί μια ουσιαστική επιβολή των ΔΔΙ, τα πλήρη ενημερωτικά στοιχεία θα πρέπει να περιλαμβάνουν μια σαφή ένδειξη του τύπου

των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας (για παράδειγμα διπλώματα ευρεσιτεχνίας, εμπορικά σήματα, πνευματικά δικαιώματα (copyright)), της ταυτότητας των ιδιοκτητών και, κατά περίπτωση, του καθεστώτος εγκυρότητας·

23. τονίζει ότι, προκειμένου να τονωθεί η καινοτομία και η ανταγωνιστικότητα στους τομείς της γνώσης στην Ένωση, κατά τρόπο συμβατό με τα ΔΔΙ, θα πρέπει να ενθαρρυνθεί η ανοιχτή έρευνα και η ανταλλαγή γνώσεων, οι οποίες εντοπίζονται επίσης ως βασικά στοιχεία στις στρατηγικές «Παγκόσμια Ευρώπη» και «Ευρώπη 2020»·
24. τονίζει την ανάγκη για συστήματα επακριβούς ανίχνευσης που οδηγούν στην ταχεία διακοπή των δραστηριοτήτων εμπορικής κλίμακας που παραβιάζουν ΔΔΙ·
25. επισημαίνει ότι τα εισοδήματα που απορρέουν από τη χρήση ΔΔΙ αντιπροσωπεύουν σημαντική πηγή για την εξωτερική χρηματοδότηση ερευνητικών έργων και, συνεπώς, συνιστούν κινητήρια δύναμη για την καινοτομία και την ανάπτυξη καθώς και για τη συνεργασία μεταξύ ιδρυμάτων ανώτερης εκπαίδευσης και επιχειρήσεων·
26. υπογραμμίζει τη σημασία των τομεακών συμφωνιών και των οδηγιών ορθής πρακτικής για την καταπολέμηση των παραβιάσεων των ΔΔΙ· καλεί τους φορείς που δραστηριοποιούνται στον τομέα να ανταλλάσσουν πληροφορίες σχετικά με τις πλατφόρμες που παρέχουν πρόσβαση σε περιεχόμενο που παραβιάζει τα ΔΔΙ και να λάβουν συντονισμένα και αναλογικά μέτρα, όπως η κοινοποίηση και αφαίρεση περιεχομένου, για τη μείωση των εσόδων από τέτοιου είδους περιεχόμενο ή πλατφόρμες· παρατηρεί ότι τα παρόμοια μέτρα δεν πρέπει να περιλαμβάνουν τη μη δικαστική φραγή ιστοτόπων·
27. εμμένει στη θέσπιση διορθωτικών μέτρων για τις πλατφόρμες που επηρεάζονται αρνητικά από οποιοδήποτε μέτρο με χρηματοοικονομικό αντίκτυπο λαμβάνεται για την καταπολέμηση των παραβιάσεων των ΔΔΙ για εμπορικούς σκοπούς από τους φορείς του τομέα, με βάση την ανταλλαγή πληροφοριών·
28. επισημαίνει ότι ορισμένες πλατφόρμες αποθήκευσης και ανταλλαγής αρχείων τύπου «cyberlocker» αμείβουν τους χρήστες τους με βάση τον αριθμό των καταφορτώσεων που καταγράφονται στα αρχεία τους, πρακτική η οποία αποτελεί κίνητρο για τη διανομή περιεχομένου που παραβιάζει τα ΔΔΙ· καλεί ως εκ τούτου τα κράτη μέλη να λάβουν αναλογικά μέτρα για την αποτροπή αυτών των πρακτικών·
29. υπενθυμίζει ότι οι πλατφόρμες τύπου «cyberlocker» αποτελούν έναν από τους βασικούς κόμβους παραβιάσεων των ΔΔΙ από τις οποίες αντλούν εμμέσως έσοδα μέσω διαφημίσεων ή συνδρομών·
30. τονίζει ότι τα προϊόντα που παραβιάζουν ΔΔΙ αφενός επιφέρουν άμεση απώλεια εσόδων για τις νόμιμες επιχειρήσεις και αφετέρου οδηγούν σε άμεσες και έμμεσες απώλειες θέσεων εργασίας, δυσφήμιση και αύξηση του κόστους επιβολής, ενώ συχνά συνδέονται με το οργανωμένο έγκλημα και εγκυμονούν κινδύνους για την υγεία και την ασφάλεια·
31. ενθαρρύνει την Επιτροπή, κατά την εξέταση της ανάγκης προσαρμογής της νομοθεσίας για την επιβολή των ΔΔΙ στην ψηφιακή εποχή, να διασφαλίσει κατάλληλη ισορροπία μεταξύ όλων των βασικών παραγόντων της αλυσίδας εφοδιασμού με πλήρη σεβασμό του

Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ιδίως όσον αφορά την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και της ιδιωτικής ζωής, το δικαίωμα ιδιοκτησίας και το δικαίωμα πρόσβασης στη δικαιοσύνη·

32. υπενθυμίζει ότι κατά τη διαδικασία διαβούλευσης για την αστική επιβολή των ΔΔΙ που διεξήχθη από την Επιτροπή κατά την περίοδο 2012-2013 εντοπίστηκαν διάφορα άλλα θέματα σχετικά με την επιβολή των ΔΔΙ που δεν περιλαμβάνονται στο σχέδιο δράσης, μεταξύ των οποίων οι δυσκολίες εντοπισμού παραβατών και εικαζόμενων παραβατών, ο ρόλος των μεσαζόντων που συνδράμουν στην καταπολέμηση των παραβιάσεων των ΔΔΙ και ο καταλογισμός των ζημιών σε περίπτωση διαφορών που περιλαμβάνουν ΔΔΙ· υπενθυμίζει, στο πλαίσιο αυτό, ότι το σχέδιο δράσης δεν αποτελεί παρά σημείο αφετηρίας για τη διασφάλιση της επιβολής των ΔΔΙ·
33. καλεί την Επιτροπή να εξετάσει όλες τις πιθανές επιλογές για την αντιμετώπιση του ζητήματος της επιβολής των ΔΔΙ, συμπεριλαμβανομένης της πρότασης εφαρμογής πιο συγκεκριμένων νομοθετικών δράσεων·
34. υπογραμμίζει ότι η διανομή εμπορευμάτων παραποίησης/απομίμησης και πειρατείας έχει αυξηθεί τα τελευταία χρόνια λόγω της εύκολης κυκλοφορίας τους στο Διαδίκτυο· επιβεβαιώνει τη σημασία της επιμορφωτικής εκστρατείας της Επιτροπής για την ευαισθητοποίηση των καταναλωτών, των εργαζομένων και των πελατών και ιδιαίτερα των νέων, καθώς τους ενημερώνει και τους εκπαιδεύει σχετικά με την οικονομική και κοινωνική ζημία που προκαλείται από παραβιάσεις των ΔΔΙ σε εμπορική κλίμακα·
35. υπενθυμίζει τη συμμετοχή του οργανωμένου εγκλήματος σε διεθνείς δραστηριότητες παραβίασης των ΔΔΙ και τη μεγάλη σημασία παροχής μιας ευρωπαϊκής συντονισμένης λύσης, μέσω της οποίας θα ενισχυθούν τα υφιστάμενα μέτρα ελέγχου και θα εφαρμοστεί παράλληλα η αρχή της «παρακολούθησης της διαδρομής του χρήματος» (follow the money), με στόχο τη διασφάλιση των συμφερόντων των καταναλωτών και της ακεραιότητας της αλυσίδας εφοδιασμού.
36. καλεί την Επιτροπή να μελετήσει τη σκοπιμότητα καθιέρωσης ευρωπαϊκού σήματος μέσω του οποίου θα επισημαίνονται στο κοινό οι ιστότοποι οι οποίοι θεωρούνται απαλλαγμένοι από παραβιάσεις των ΔΔΙ για εμπορικούς σκοπούς.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ ΤΗΣ ΤΕΛΙΚΗΣ ΨΗΦΟΦΟΡΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Ημερομηνία έγκρισης	26.2.2015
Αποτέλεσμα της τελικής ψηφοφορίας	+ : 20 - : 9 0 : 2
Βουλευτές παρόντες κατά την τελική ψηφοφορία	Isabella Adinolfi, Dominique Bilde, Andrea Bocskor, Silvia Costa, Damian Drăghici, Angel Dzhambazki, Εμμανουήλ Γλέζος, Γιώργος Γραμματικάκης, Petra Kammerevert, Rikke Karlsson, Andrew Lewer, Svetoslav Hristov Malinov, Fernando Maura Barandiarán, Luigi Morgano, Momchil Nekov, Michaela Šojdrová, Martin Sonneborn, Yana Toom, Helga Trüpel, Sabine Verheyen, Julie Ward, Bogdan Brunon Wenta, Θεόδωρος Ζαγοράκης, Bogdan Andrzej Zdrojewski, Milan Zver, Krystyna Lybacka
Αναπληρωτές παρόντες κατά την τελική ψηφοφορία	Therese Comodini Cachia, Marc Joulaud, Dietmar Köster, Ilhan Kyuchyuk, Ernest Maragall, Martina Michels, Michel Reimon
Αναπληρωτές (άρθρο 200 παρ. 2) παρόντες κατά την τελική ψηφοφορία	Marco Affronte, Julia Reda